

Aşağıdaki sorularımın, Anayasa'nın 98'inci ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 96 ve 99'uncu maddeleri uyarınca Cumhurbaşkanı Yardımcısı sayın CEVDET YILMAZ tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını arz ederim.

ÖZGÜL SAKİ

İstanbul Milletvekili

2002 yılından bu yana Diyanet İşleri Başkanlığı'nın merkezi yönetim bütçesinden aldığı pay istikrarlı biçimde artmış; son sekiz yıl içerisinde bu artış rekor düzeylere ulaşmıştır. 2012 yılında 4,6 milyar TL olan bütçe, 2022'de 16,1 milyar TL'ye; 2023'te ise 35,9 milyar TL'ye çıkarılmış, bu miktar da aşılmış ve fiilen 47,9 milyar TL harcanmıştır. 2024 yılı bütçesi 91,8 milyar TL olarak belirlenmiş; 2025 yılı için ise bu tutar 130,1 milyar TL'ye yükseltilmiştir. Söz konusu artış, birçok bakanlığın bütçesini geride bırakmaktadır.

Ancak Diyanet İşleri Başkanlığı'nın bütçesindeki bu devasa artış, toplumsal ihtiyaçlardan çok, tartışmalı harcama kalemleri ve lüks harcamalara yönelik eleştirilerle gündeme gelmektedir.

Diyanet İşleri Başkanlığı yıllardır kamuoyuna yönelik açıklamalarında israfın haram olduğuna, kamu malının “tüyü bitmemiş yetimlerin hakkı” olduğuna, lüksten ve şatafattan kaçınılması gerektiğine dair hutbe ve bildiriler yayınlamaktadır. Ancak basına ve kamuoyuna yansıyan bilgiler, Başkanlık bünyesinde bu söylemlerle çelişen harcama kalemlerinin varlığını ortaya koymaktadır. Geçmiş yıllarda lüks makam araçları alımı, yurt dışı cami projelerine harcanan yüksek meblağlar ve bütçe aşımı gibi pek çok başlıkta kamu kaynaklarının “itibardan tasarruf olmaz” anlayışıyla kullanıldığı yönünde ciddi eleştiriler gündeme gelmiştir.

Son olarak 2025 yılı hac organizasyonu kapsamında Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş ve eşi Seher Erbaş için Ankara'dan özel olarak götürülen “ütücü” ve “hizmetlilerin”, Arafat çadırında kendilerine tahsis edilen alanda görevlendirildiğine dair belgeler basına yansımıştır. Aynı dönemde Diyanet tarafından 90 bin camide okunan hutbelerde kamu malının korunması gerektiği vurgulanmışken, bu tür uygulamalar kamu vicdanında derin bir rahatsızlık yaratmıştır.

Öte yandan, son yıllarda Diyanet İşleri Başkanlığı'nın faaliyet alanı, anayasal görev tanımının ötesine geçerek eğitim, aile, toplumsal cinsiyet ve çalışma hayatı gibi pek çok alanda yürütülen siyasal politikaların taşıyıcısı haline geldiği gözlenmektedir. Bu durum, Başkanlığın anayasa ve yasalarda belirlenen tarafsız, partiler üstü ve kamu yararını esas alan bir kurum olarak işlemediği; özellikle son yıllarda siyasal iktidarın ideolojik yönelimleriyle örtüşen bir çizgide kurumsallaştığı yönündeki eleştirileri güçlendirmektedir. Özellikle kadınlar, LGBTİ+'lar başta olmak üzere, toplumsal çeşitliliği gözetmeyen ve kimi kesimleri dışlayıcı bir yaklaşımı besleyen söylemlerin Diyanet eliyle yaygınlaştırılması, bu kuruma ilişkin anayasal sınırların ve toplumsal işlevinin yeniden değerlendirilmesi gerektiği yönündeki kamuoyu beklentisini artırmaktadır. Bu yönelim, Başkanlığın artan bütçesinin yalnızca hizmet ihtiyacından değil, siyasal alanda üstlendiği yeni rollerden kaynaklandığı yönündeki eleştirileri de beraberinde getirmektedir.

Bu bağlamda:

1. 2025 yılı için Diyanet İşleri Başkanlığı'na tahsis edilen 130,1 milyar TL'lik bütçenin gerekçesi nedir? Bu denli yüksek bir artış hangi ihtiyaçlara dayandırılmıştır?
2. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın son yıllarda birçok bakanlığın bütçesini aşacak şekilde kaynak tahsisi almasının kamu harcamaları açısından önceliklendirme ilkeleriyle nasıl örtüştüğü düşünülmektedir?
3. 2017–2025 yılları arasında Diyanet İşleri Başkanlığı'nın merkezi yönetim bütçesinden aldığı pay yıllar bazında ne kadar olmuştur? Bu oran 2017 öncesi dönemle karşılaştırıldığında ne tür bir değişim göstermektedir?
4. Diyanet İşleri Başkanı ve üst düzey yöneticilere tahsis edilen taşıt, makam aracı, konaklama ve seyahat harcamalarının toplam maliyeti nedir?
5. Geçmiş yıllarda lüks araç alımları, bütçe aşımı ve yurt dışı projelere ayrılan yüksek maliyetli harcamalarla ilgili herhangi bir idari veya mali denetim süreci işletilmiş midir?
6. 2025 yılı hac organizasyonu kapsamında, Diyanet İşleri Başkanı Ali Erbaş ve eşi için Ankara'dan özel olarak "ütücü" ve "hizmetli" personel görevlendirilmiş midir? Bu görevlendirmeler hangi bütçe kaleminden karşılanmıştır?
7. Kamu kaynaklarıyla sağlanan bu tür ayrıcalıklı hizmetlerin, Başkanlığın kamuoyuna yönelik olarak dile getirdiği "israf haramdır" yönündeki hutbeleriyle çeliştiği yönündeki eleştirilere dair Başkanlık ne tür bir değerlendirme yapmaktadır?
8. Diyanet İşleri Başkanlığı'nın hızla artan bütçesinin, anayasal görev sınırlarını aşan, siyasal yönelimli ve toplumsal kesimlere yönelik ayrımcılığı besleyecek nitelikte görülen faaliyetlerde kullanılmasının, kamu kaynaklarının amacı dışında harcanması anlamına geldiğini düşünüyor musunuz?